

NIEKOĽKO POZNÁMOK K DISCIPLÍNE V KNIHE PRÍSLOVÍ

Pr 6:23

Načrtnem tu niekoľko princípov spojených s pojmom MÚSÁR (disciplína) v knihe Prísloví, ktoré je možné aplikovať v súčasnej výchove detí.

Pojem

Slovo „disciplína“ je v hebrejčine odvodené od slova „korigovať“, „opravovať“ alebo „usmerňovať“. Ide o pojem, ktorý je do gréčtiny preložený slovom PAIDEIA a do latinčiny slovom DISCIPLINA. V knihe Prísloví sa myslí predovšetkým na usmernenie slovom, ale nevyklučuje sa ani fyzický trest. (Ako uvidíme, s fyzickými trestami musíme zaobchádzať opatrne.)

Pr 1:2

V prvom rade treba zdôrazniť, že disciplinovanosť nie je v Prísloví len *prostriedkom*, ktorý má umožniť pokojné a nerušené získavanie znalostí (povedzme na vyučovacej hodine), ale je jedným z *cieľov* výchovy. Z toho vyplýva, že učiteľ sa pri výchove nemôže zamerať len na „nalievanie“ biblických vedomostí, ale všíma si žiaka ako osobnosť a cielene usmerňuje jeho správanie. Disciplinovanosť je tu nerozlučne spojená s múdrosťou, čo znamená, že má podobné vlastnosti ako múdrosť: je relevantná a primeraná osobnosti dieťaťa a situácii, v ktorej sa vyžaduje.

Pr 1:7

Usmerňovanie ľahko podlieha *pohrdaniu*. Je to síce prejav ľudskej hlúposti (tradične „bláznovstva“), ale učiteľ, ktorý uplatňuje disciplínu nedisciplinovane (bez ustálených zásad alebo nespravodlivo - prípadne prísnosťou zakrýva svoju slabosť a neschopnosť) a bez porozumenia dieťaťu a situácii nástojí, aby bolo „ticho“, pohrdanie disciplínou priam vyvoláva. V deťoch (žiakoch) je absolútne nevyhnutné budovať *úctu* ku korektnému správaniu tým, že je jasný účel, pravidlá a následky jeho porušovania.

Pr 1:8

Vyžadovanie disciplinovaného správania od žiakov je nutne spojené s konfliktom vôľ a bolesťou z „prehry“. Kniha Prísloví zdôrazňuje, že korekcie pochádzajú od otca a matky. Tieto označenia v Starej zmluve neboli nutne vyhradené biologickým rodičom, v každom prípade však išlo o niekoho, kto prejavoval nielen *moc*, ale aj *starostlivosť* a *lásku*. Princíp: miera požadovanej poslušnosti musí zodpovedať miere prejavenej lásky. (Tu je podstata odpovede na problém fyzických trestov. Ak by mohlo dôjsť k pochybnostiam o vzťahu lásky, fyzický trest je neprípustný.)

Pr 15:32

Učiteľ usmerňuje správanie žiakov nie vo svoj, ale v *ich prospech*. Sebecké presadzovanie učiteľskej moci skryje pred dieťaťom účel disciplíny, ktorý spočíva v budovaní správnej hierarchie hodnôt (hebrejsky „srdce“) a ochrane života dieťaťa (hebrejsky „duša“). Dieťa nutne potrebuje pochopiť, že disciplinované správanie je nevyhnutnou podmienkou získavania vedomostí (Pr 19:27)

Pavel Hanes